

Sygn. akt IV Ka 647/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 lutego 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Ireneusz Grodek (spr.)

Sędziowie SO Tomasz Ignaczak

del. SR Marcin Oleśko

Protokolant sekr. sądowy Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Violetty Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2015 roku

sprawy **J. P.**

oskarżonego z art. 226§1 kk w zw. z art. 231a kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 17 września 2014 roku sygn. akt II K 211/14

na podstawie art.437§1 i 2 kpk, art.438 pkt 1 kpk, art.624§1 kpk, art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami)

- **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że z opisu przypisanego oskarżonemu czynu eliminuje sformułowanie: „przy czym bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu zajmowanego stanowiska”, zaś z podstawy prawnej skazania eliminuje przepis art.231 a kk;**
- **utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;**
- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. P. - Kancelaria Adwokacka w T. kwotę 723,24 (siedemset dwadzieścia trzy 24/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
- zwalnia oskarżonego od opłaty za drugą instancję i zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 647 / 14

UZASADNIENIE

J. P. oskarżony został o to, że w okresie od 14 lipca 2011 r. do 8 listopada 2013 r. w C., woj. (...), w swoich pismach z dnia 14 lipca 2011 r., 24 sierpnia 2011 r., 20 października 2011 r., 7 listopada 2011 r., 23 marca 2012 r., 1 lutego 2013 r. i 8 listopada 2013 r., które nie zamknięte składał w sekretariacie Urzędu Gminy w C., użył zwrotów i sformułowań dobitnie i demonstracyjnie podkreślając pogardę w stosunku do E. P. jako wójta Gminy C., czym znieważył wyżej

wymienionego podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych, przy czym bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu zajmowanego stanowiska, tj. o czyn z art. 226 § 1 kk w zw. z art. 231a kk.

Wyrokiem z dnia 17 września 2014 r. w sprawie II K 211 / 14 Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. min.:

- oskarżonego uznał za winnego zarzuconego czynu i za to na podstawie art. 226 § 1 kk wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

- na podstawie art. 69 § 1 kk oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat;

- na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę grzywny w ilości 30 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonego, podnosząc zarzuty mającej wpływ na treść orzeczenia obraży przepisów postępowania, tj.:

- art. 7 kpk poprzez naruszenie zasady swobodnej osoby dowodów w wskutek przyjęcia, iż oskarżony w chwili czynu był poczytalny, w sytuacji, gdy właściwa analiza materiału dowodowego winna prowadzić do przekonania, iż poczytalność ta była co najmniej w stopniu znacznym ograniczona;

- art. 366 § 1 kpk poprzez niewyjaśnianie wszystkich okoliczności sprawy w przedmiocie poczytalności oskarżonego poprzez niedopuszczenie innych biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii celem ustalenia rzeczywistego stanu zdrowia oskarżonego.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzuconego czynu, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarzuty podniesione w apelacji okazały się nieskuteczne. Przypomnieć należy, iż wniosek o kolejnego biegłego z danej dziedziny uzasadniony będzie tylko w razie stwierdzenia, iż opinia dotychczasowego biegłego jest niejasna, niepełna lub wewnętrznie sprzeczna (art. 201 kpk). Po uzupełniającym przesłuchaniu biegłych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż takich wad kwestionowana w apelacji opinia nie posiada. O ile bowiem zasadnie skarżący podnosił „ lakoniczność ” pisemnej opinii pozyskanej w postępowaniu przygotowawczym (biegli nie przedstawili w niej uzasadnienia dla wyprowadzonych wniosków, tj., toku rozumowania, który pozwolił na takie ich sformułowanie), o tyle wynik „ dosłuchania ” biegłych przed sądem odwoławczym pozwolił na stwierdzenie, że zarzuty kierowane pod adresem opinii są wyrazem subiektywnego przekonania skarżącego. Nie ujawniły się bowiem tego rodzaju fakty lub okoliczności, które odnosiłyby się skutecznie do przesłanek wskazanych w art. 201 kpk. Biegli opiniowali w oparciu o cały istotny materiał dowodowy, odnieśli się ostatecznie do każdej budzącej zastrzeżenia kwestii i odpowiedzieli na wszystkie przedłożone im do rozstrzygnięcia zagadnienia. Ich wywody okazały się klarowne, zaprezentowano je w sposób pozwalający na zrozumienie wyrażonych ocen i poglądów, a także sposobu dochodzenia do nich. Opinia nie zawierała wewnętrznych sprzeczności, nie opierała się na posługiwaniu nielogicznymi argumentami. To, że jej wnioski nie pokrywają się ze spostrzeżeniami biegłych, którzy opiniowali w odniesieniu do J. P., ale przed kilku laty i w związku z innymi czynami, nie jest wadą dyskwalifikującą opinię. Nie ma podstaw do automatyzmu we wnioskowaniu, że wpływ rozpoznanych u oskarżonego zaburzeń osobowości na poczytalność będzie analogiczny, jak w przypadku wcześniej popełnianych czynów. Podkreślić też należy, że aktualnie biegli nie rozpoznali już u J. P. zaburzeń reaktywnych, które wcześniej w jednej ze spraw mogły być powodem wniosków o ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności. Ponadto do „ uprzednich ” opinii o tyle trudno się odnosić, iż nie zawierały one należytego uzasadnienia, pozwalającego skontrolować ówczesny tok rozumowania biegłych. Mając to na uwadze Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zakwestionowania możliwości czynienia ustaleń faktycznych w zakresie poczytalności oskarżonego w oparciu o opinie biegłych psychiatrów B. B. oraz U. M..

Pozostałe ustalenia faktyczne także nie budzą zastrzeżeń Sądu Odwoławczego.

Kontrolując całość orzeczenia (wobec wniesienia apelacji przez obrońcę oskarżonego co do winy – art. 447 § 1 kpk) Sąd Okręgowy uznał jedynie, iż nie było powodów do uzupełniania kwalifikacji prawnej przypisanego J. P. czynu o art. 231a kk. Przepis ten rozszerza szczególną ochronę prawnokarną, z jakiej korzystają funkcjonariusze publiczni, na te przypadki, gdy czyn nie został popełniony podczas lub z związku z pełnieniem przez nich czynności służbowych, a jedynym jego powodem był wykonywany przez funkcjonariusza zawód lub zajmowane stanowisko. Zakresem art. 231a kk objęte są zatem czyny skierowane przeciwko funkcjonariuszom publicznym, które są motywowane np. niechęcią, czy nienawiścią do tej kategorii osób, wynikającą z generalnych zadań zawodowych i roli społecznej przez nie pełnionych. Jeśli jednak czyn – np. w postaci znieważenia – popełniony zostanie w bezpośrednim związku z konkretnymi czynnościami konkretnego funkcjonariusza i podczas pełnienia przez niego czynności służbowych, sięganie po przepis art. 231a kk jest zbędne – w takich przypadkach jedyną i wystarczającą ochronę daje art. 226 § 1 kk (por. komentarze do art. 231a kk w: Kodeks karny. Komentarz, red. prof. dr hab. Ryszard Stefański, Rok wydania: 2014, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 8, opubl. Legalis; Kodeks Karny. Komentarz, red. prof. dr hab. Alicja Grześkowiak, prof. dr hab. Krzysztof Wiak, rok wydania: 2013, Wydawnictwo: C.H. Beck, wydanie: 2, opubl. Legalis). Innymi słowy, przepis art. 231a kk rozciąga ochronę gwarantowaną funkcjonariuszom publicznym, jaką ci posiadają podczas pełnienia lub w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych, na przypadki tych zamachów bezprawnych, które – gdyby nie omawiana regulacja szczególna – ochrony takiej byłyby pozbawione (por. komentarz do art. 231a kk w: Kodeks karny. Część ogólna. Tom III, red. dr Michał Królikowski, prof. dr hab. Robert Zabłocki, Rok wydania: 2011, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 2, opubl. Legalis).

Przenosząc to na grunt niniejszej sprawy – lektura pism ujętych w zarzucie aktu oskarżenia jasno wskazuje na to, że znieważanie pokrzywdzonego następowało nie z tego powodu, że J. P. czuje in genere niechęć do osób piastujących urząd wójta (czy do tego urzędu jako takiego). Oskarżony – o czym świadczy treść wszystkich zakwestionowanych pism – znieważał E. P. w związku z konkretnymi zachowaniami, jakie ten podejmować miał jako wójt (najczęściej chodziło o to, że z inspiracji pokrzywdzonego osoba mająca mu podlegać służbowo, kierująca przedsiębiorstwem komunalnym, doprowadziła do zwolnienia J. P. z pracy, ale także o okoliczności związane z dostarczaniem oskarżonemu wody przez „ rządzoną ” przez E. P. gminę, o odmowę umorzenia należności za nią, o nadużywania przez pokrzywdzonego zajmowanego stanowiska dla celów przestępczych, tj. budowania „ układu przestępczego ”). Pisma zawierające znieważającą treść składane były w urzędzie, w którym pokrzywdzony pełnił funkcję publiczną i docierały do niego w czasie wykonywania czynności służbowych. Oznacza to, że zrealizowane zostały wszystkie znamiona strony przedmiotowej występku z art. 226 § 1 kk. Tym samym sięganie po przepis art. 231a kk było nieuzasadnione.

Orzeczone wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności i grzywny nie noszą cech jakiegokolwiek surowości – choćby ze względu na uprzednią karalność oskarżonego oraz mając na uwadze, że orzeczono je w dolnych granicach ustawowego zagrożenia.